

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Árjegyzék:
 Helyben negyedévre . . . 3 korona.
 Egészévre 12 " "
 Vidéken: negyedévre . . . 5 " "
 Értékre 20 " "

László József
 kiadó és laptulajdonos.

Szentmiklósi József
 felelős szerkesztő.

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Csapó-utca 9 sz. — Telefon: 27.
 Kéziratok nem adtnak vissza.

Szeplőfoltok a magyar földön.

Debreczen, augusztus 7.

Azt hisszük, rövidesen ki fog sülni, hogy még a jó aratáskor is mennyire nem birunk eleget aratni. Már tudniillik arra eleget, hogy megnőtt köz- és magántartozásaink, évről-évre szaporodó üzemi költségeink fedezésén túl jelentékeny tiszta hasznot, vagy pláne megtakarított tőkét vehessünk számba.

Természetesen nem lehet célunk ezen sorok keretében a magyar mezőgazdaság nagy kérdéséről értekezni, a minők: a magántartozások olcsóbbá tétele, a földre nehezedő közterhek csökkentése, az üzemi költségek redukciója. Olyan dolgairól kívánunk szólni a magyar mezőgazdaságnak, amiket a német szójárás szépséghibáknak nevez s a melyek, bár nem döntők egy-egy dolog értékére, vagy használhatóságára nézve, de mégis befolyásolják ezeket is, főleg pedig arra vallanak, hogy az intéző kezében nincs meg a mélyebbreható gondosság, a részletekig menő te-

vékenység, a kisebb dolgokkal is törődő szorgalom.

A ki az ország bármely részére eljárt az Isten áldásával telt vetéstáblák között, észre kellett vennie ez idén még inkább, mint máskor, hogy bent a vetés között, de különösen a mesgyéken, az utak mellett, az árkokban milyen sok a buján növé gaz, a szamártövis, vadkender, bogáncskóró, ördögsekér, egyszóval efféle kártékony növény. Sőt az utak mentén, például a Bácskában és Fejérvármegyében, még szerbtövis is láthatuuk.

Még elszomorítóbb dolog az, hogy ezeknek a gazoknak kevélyen hordott fejei aratás után is magasan maradtak és az arató emberek izzadó testét hűsítő szellő milliárdjait hordta széjjel a gyom-magvaknak, melyek azután jövő esztendőre biztosítják az aratást csökkentő töviserdők fennállását és gyarapodását.

Idestova nyolcz esztendeje van életben a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényünk, a mely elrendeli, hogy a kártékony

növényeket a saját földjén minden gazda kiirtsa: kötelezi az utfantartókat, tehát állami utakon az állomot, törvényhatósági utakon a törvényhatóságokat, viczinális és községi utakon a községeket, hogy az utakon és azok tartozékain (az utárkokban és utpatkákban) a gazt irtassák: megtiltja, hogy aratás és kaszáláskor a gaz és gyomfoltokat meghagyják; fölhatalmazza a hatóságokat, a községi előljárástól kezdve föl a kormányig, hogy a gyomirtásban hanyag embereket a mulasztás pótlására utasítsák s ha ez nem használ büntessék. Mindezek daczára mégis nagyon szomoruan állunk e téren; mezőgazdaságunknak sok a szeplőfoltja, mert igen sok a művelt magyar földön a kártékony gaz.

Ha fontolóra vesszük, hogy a több mint négy millió holdnyi közlegelők majdnem felerészben használhatlanok a tövises gazok miatt, hogy például az Alföldön az acatolás a gazdának rendes évi, sok költséggel járó munkája, hogy hány ezer holdra megy az a terület, a

A „Szabadság“ tárczája.

Csillagos éjszakák.

Írta: *P. i.*

I.

Szédítő, titokzatos a nyári csillagos éjszaka. Az ezüstös fényű pompázó holdat sziporkázva, tündökölve szerelmesen ölelik körül a csillagok ezrei s az ég kék azurja csodás harmóniában olvad össze a szunnyadozó természet csöndjével.

Nyugalom, béke árad ki a falevelek közül, csendes némaság terjed az erdő felett.

A csendet nem zavarja semmi zaj, semmi nesz, csak néha egy-egy korán hervadt levélke hull le halk zizzenással a fájáról.

A mérhetetlen égboltozat, mint egy üvegharang borul a földre s a sejtelmesen ragyogó csillagos éjszaka megszédít-elkábít.

Vannak pillanatok, mikor az ember legközelebb érzi magát Istenhez, az ilyen csillagos éjjelen lelke felszabadul minden hétköznapi dologtól s a természet csodás világától megittasulva látja, hogy

mily parányi egy ember a végtelenségben.

Almot alszik, édes álmod minden virág, minden falomb,

Gyenge esti harmat ragyog a fűszálakon s a tó partján karesu vízi lilomok kelyhében alszik a kék pille.

Minden pihen s a tó felülete csendes mint egy papír lap . . .

De odalent a tó fenekén játszi szelők kergetőznek, táncot járnak belekapaszkodva a vízi sás és lilium gyökerébe.

Oly csendesnek látszik a sziv is, miként a tó vize, az arcz nem árulja el a szivben dúló vihart, de azért kétszerezsen érzi a fájdalmat.

— Óh mily szomorúak ezek a csillagos éjszakák! . . .

Ragyogásuk nem bír áttörni a szivünket borító sötét ködfátyolon — és hideg fényük részvétlenül reszket a meszsze távolból felénk . . .

Szivünk eltört kútján kitör . . .

Lelkünk megdöbben a végtelenség komor árnyai előtt s szemünk bele vész a fénybe s egy mondhatatlan, édes, fájó érzéstől könnyeink árja csendesen megereged s ott csillog az esti fényben a fűszálakon, . . . szomorú csillagos éjjelen . . . harmat képiben . . .

II.

Orgonanyiláskor.

Minden virág kedves nekem
 Mindegyiket úgy szeretem —
 Kék ibolyát, piros rózsát:
 De legjobban az orgonát.

Hajnalodik. Az első napsugár keresztül töri magát a zsalukon, végig lopózik arczomon, gyengéden czirogat, mintha mondaná: Kelj fel édes, sűt a nap.

Az orgonáim a kertben barátságosan integetnek felém. Nincs szebb virág énnékem az orgonánál. Édes, kábító illattal töltik el a levegőt s mint első áldásra készülő kis leánykák hajlonganak a fehér orgona virágok bólingatva: Isten hozott.

A kert szélén a dupla, oltott, setétlila orgonafürtök csak úgy huzzák lefelé az ágakat.

Kelyhükben ott csillog a reggeli harmatesepp s a méhek rajta udvarolva, zsongva veszi körül virágait.

Édes, szép virágaim úgy szeretlek benneteket!

Ugy, ugy, susogjatok, szeliden meséljetek a ti fehérarcu kis leányotoknak — meséljetek neki az orgona nyílásról, virágfakadásról, mondjatok regét a lombfakasztó, virágzó, bűbajos ifju nyárról . . .

mit a szántóföldeken az egész országban együttvéve a gaz a drágán mivel növényektől foglal el: rá kell jönnünk, hogy a gaz és gyom évről-évre milliókra menő adót ró mezőgazdaságunkra s szintén egyik oka annak, a miért a magyar gazda nem arathat eleget.

Itt az ideje, hogy úgy gazdák, mint a hatóságok komolyan vegyék ezt a kérdést.

A községi előjárások teljesítették azt, a mit a mezőgazdaságról és mezőrendésről szóló törvény végrehajtása tárgyában kiadott kormányrendelet eléjük szab: vegyék szigorúan azt, hogy a mezőőrök jelentsék föl a hanyag birtokosokat.

A főszolgabírák pedig számos utazásaikban nézzenek le a kocsiról s ne resteljenek felelősségre vonni sem az utfontartókat, sem a gazdákat, ha azt találják, hogy a kártékony gyomokat a törvény ellenére is tenyészni hagyják.

A gazdákra nemcsak az a földadat vár, hogy a saját földjeiken irtsák a gazt, hanem az is, hogy hanyag társaikat a barátságos figyelmeltetés hiábavalósága esetén, a községi előjáróság elé jelentsék. Mert a magyar földet pusztító gyom olyan, mint a ragadós betegség; hiába védekezik ellene kilenczvenkilencz ember, ha a századik nem teszi a köteleességét. Egyetlenegy gazlepett barázda, vagy utszakasz képes egész határokat befertőztetni.

A védekezés munkájának tehát

egységesen és lelkiismeretesen kell menni.

Két-három évi ilyen eljárás után kitisztul a magyar föld; megjavulnak a közlegelők. megszabadul a gazda az acatolás költségétől és attól a nagy vámtól, a mit a gazok évenként a gabnás-zsákokból kivésznek.

De könnyebb és gyorsabb lesz az aratás munkája is, mert ma sok jobb sorsra érdemes veríték hullik el a vetés között levő kőrök lekaszálására.

Ha igaz az, hogy a magyar a maga kárán tanul, akkor a jövő aratáskor már kevesebb gyom fog a kévék közé kerülni. két-három év múlva pedig talán egy szál sem.

A magyar gazdának kevés a földje is, a jövedelme is ahhoz, hogy a gabona helyén gazt arasson és a learatott termény jelentékeny részéből semmi jövedelmet ne lásson. Tehát hajtsuk végre a törvényt, amelynek hasznos intézkedései már nyolcz esztendeje csak papiroson vannak.

POLITIKAI HIREK.

A cselédsegélypénztár népies ismeretése. Abból a czélből, hogy a gazdasági munkás- és cselédsegélypénztár intézménye a népnek minél szélesebb rétege előtt ismeretessé váljék, a földmivelési miniszter a gazdasági munkás- és cselédsegélypénztárról szóló 1900. XVI. t.-cz. és annak kiegészítéséről szóló 1902.

XIV. t.-cz.-ről népies ismertető füzetet adott ki. Ezek a füzetek, a melyek magyar, német, tót, román, szerb és ruthén nyelven jelentek meg, tartalmazzák mindazt, ami alkalmas arra, hogy a gazdasági munkások s cselédek megérthessék az intézmény czélját, tudják, mik jogaik, kötelességeik s megismerjék azokat az újabb nagy kedvezményeket, melyeket a tagság esetére az 1902. XIV. törvényezikk biztosít. A népies ismertetések már eddig is nagy számban forognak közkezen s az érdeklődőknek, a kik a nagyfontosságú intézményt ismeri és ismertetni óhajtják, több példányban bármely rendelkezésére boesátják, ha ez iránt szóval vagy írásban a földmivelési minisztérium munkásügyi osztályához fordulnak.

Állategészségügyi körzetek Debreczenben.

A földmivelési kormány jóváhagyása.

Debreczen, augusztus 7.

Az ország minden részében már évek óta sürgetik az állategészségügyi körzetek felállítását, mely sok visszacsúszásnak lenne megszüntetője. Óriási károkat idéz elő ugyanis az a gilincs, — hogyha egy városnak mértföldekre terjedő határában, valahol ragályos állati betegség fordul elő, az egész várost és annak határát zár alá helyezik. Ez ügyben már számos szaktanácskozást tartottak, melynek eredménye a földmivelésügyi kormánynak a körzetek felállítására vonatkozó mostani elhatározása.

A körzetek, kerületek ugyanis egy-egy különálló községnek fognak tekinteni s ha valamely körzetben az állatok között vészes betegség fordul elő, az esetben nem kell a forgalom elől az egész várost és határát elzárni, hanem csak az illető és vele szomszédos körzeteket.

A földmivelésügyi miniszter először Debreczen városához irt le a körzetek mielőbbi felállítását ügyében, de egyuttal meghagyta, hogy az életbeléptetés előtt legalább 14 nappal tegyenek neki jelentést, hogy az osztrák kormányt értesíttesse idejében.

Lapunk 114. számában, mult hó 19-én adtunk hírt a földmivelésügyi miniszter, Darányi Ignác sürgetéséről, — melylyel a már (míg június hó folyamán) jóváhagyott körzetek mielőbbi felállítását kéri.

Elmondjuk pedig mindezt azért, meg egyik helyi lap tegnapi számában elsőként (?) újságolja kissé elkésve a szerinte e hó 2-án, szombaton történt jóváhagyást. Laptársunk fővárosi tudósítója táviratozza, hogy a debreczeni kamara sürgető felterjesztésére a minisztérium szakreferense szombaton adta át az aktákat a miniszternek, aki azonnal jóvá is hagyta a körzeteket.

Nos, bocsánat, de téved a tudósító ur. Téved, a mint téved az is, a ki a „Mészárosok és Hentesek Lapja”-nak

III.

Nyár.

Jer, jer, édes napsugaras nyár!
Verőfényes, illatos áramlatod izzel el szívemről a borut, zizegős, hajlós fűszálak simítsátok el gyengéden homlokomról a redőket.

Feledjük a kegyetlen tél keserveit tépjük le virágot a nyárnak, éljünk a jelennek... s ha észrevétlenül lopva ránk jön az ősz s elhinti hajunkba a fehér hajszálakat, ... szép csendesen mint késő ősszel, ha elhervadtan lehullanak a fákról a levelek s a természet mély álomra tér — elalszunk mink is esendesen.

Hamvaink szétporladnak a földbe, de szellemünk él s ott repdes a virágon között a napsugaras, illatos nyár balzsamos légében.

Tiszta kék az ég. A merre körül néz az ember, nem lát mást, mint az eget és az aranyos kalászokkal ringó buza földet.

A kalászok közül kivirít a piros pipacs s szeliden tekint szét jól elrejtőzve a kék buza virág.

Tüzesen süt le a nap s a réten a fű meleg a forró napsugaraktól.

A buza föld szélén csabogva folyik a kis patak, fenekén viczkádoznak a halaeszkák.

Egy édes, festeni való kis paraszt-

lány topog meztelábosan a fűben egy fűzfaágacskaival hajtogatva maga előtt egy kecskét.

Haja tele van bortorjánal megvadborsó virággal és édes, csengő hamiskás hangon énekl:

„Esti csillag halavány fényt hinteget,
Arany kalász bizalmasan integet...”

Hogy hívnak kis leány?

— Katinak.

S a kis hamis a patak vizében gázol apró, kövérke napsütötte lábaival.

Itt a mezőn, hol a föld összeér az égbolttal, itt érzem lelkemben az igazi tiszta áhitatot, szeretném átölelni az aranykalászos rónaságot, ... szeretném az egész világot körülölelni.

Bókolva integetnek felém a vadvirágok s nyomomba jár a tünde ifjuság..

Leheveredem a patak szélén a selymes fűbe s egy rezgő fűszál lágyan simogatja homlokom.

Szívemben csend — béke — nyugalom.

A retről a lekaszált fű kábitó illata árad szét a levegőben s a tikkasztó meleg elálmosit.

Nem bírom kinyitni a szemem... Álom tündére lefogja szempilláimat s míg a patak egyhanguan mormol a kis kecskepásztor leány édes hangján áitató nótát dalol...

csak azt a cikket olvasta, a mely többek között így ír:

Hát bizony baj, hogy a debreczeni körzetek dolga oly soká huzódik, de annak csak maga Debreczen városa az oka. A földmivelésügyi miniszterium már évek óta sürgette a várost a körzetek miatt, de a város még csak a múlt évben látott a dologhoz. A bajok is orvoslást nyernek majd a mostani kiegyezés révén, mert a földmivelési kormány mindent el fog követni, hogy állatforgalmunk megkönnyíttessék.

Bécsben már nincsenek olyan véleményekkel Debreczenről, mint azelőtt. Pedig még csak nem is olyan régen mondotta *Sperk* udvari tanácsos, lapunk szerkesztőjének, hogy „Magyarországon csak egy város van, a melyben megbízom és ahol az állategészségügyet rendszeresen kezelik és az Debreczen.” Jövőre tehát jó lesz a debreczeni sertéshizlalóknak egy kissé erélyesebben eljárni. Ne tartsanak senki nagyhanguságától és erőszakoskodásától, csak jelentsenek be minden egyes esetet egyenesen a földmivelési miniszteriumban. A mézárások lapja azonban jól van értesülve és más helyütt arról is megemlékszik *péneki* számában, hogy a körzetek már jóvá vannak hagyva. Ezt a *pénteken* megjelent lap írja — így tehát legkésőbb *csütörtökön* tudnia kellett. Már pedig ha tudta, a mint hogy előbb is tudta, akkor tisztelt kollégánkat rosszul informálta a „szombatos“ tudósító ur.

A debreczeni állategészségügyi körzetek ügye e téves értesülésekkel szemben úgy áll, hogy Debreczen sertéskereskedői már rég megmozdítottak minden követ a felállítás érdekében. Még a tavasszal kikérték a második kerület népszerű országgyűlési képviselője, *Dobieczy* Sándor közbenjárását is, a ki készséggel fáradozott a debreczeni sertéskereskedők érdekében. *Dobieczy* Sándor fáradhatatlan és tapintatos munkásságának érdeme, hogy *Darányi* miniszter még *junius hóban*, tehát nem a múlt szombaton — jóváhagyta a körzetekre való felosztás.

Nem a jóváhagyás, a végrehajtás késett. Késett pedig itt, Debreczen város közigazgatásának lassúsága miatt, késett olyannyira, hogy a számonkérőszék figyelmét akarták egyesek felhívni a hivatalos álmokra és tétlenségre.

A kamara kérelme késve érkezett a miniszteriumhoz, a melynek jóváhagyása *Dobieczy* Sándor orsz. képviselőnk sürgetésére és közbenjárására már júniusban itt volt, mindössze végrehajtása késedelmeskedett, nyári álmokat álmodoz egyik városi tisztviselőnk *Wertheim* kulesra berendezett asztalfiókjában.

Debreczen város rendkívüli közgyűlése.

Első nap.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, augusztus 7.

A városi törvényhatósági bizottság tagjai rendkívüli közgyűlésre jöttek össze tegnap délután a városháza nagytermében. Kevesen voltak, de mégis elegendően ahhoz, hogy szinte türhetetlen hőség legyen a teremben, izzasztó bizonyosságul an-

nak, hogy nem nyáron való a délutáni parlamentesdi.

Puky Gyula főispán elnökölt a rendkívüli közgyűlésen, mely gyors egymásutánban végzett az önkéntes iskola bábaképezde és lelenczház ügyével. Legnagyobb vita a lelenczotthon elhelyezése körül kerekedett de szerencsére ezt a gordiusi csomót is megoldotta valahogy névszerinti szavazással a közgyűlés bölcsessége, alaposan leszólva a vita hevében Debreczen rendőri hatóságát, mely a maga kicsiny szervezétével semmiképp sem felelhet meg hivatásának.

Este nyolcz óráig vitatkoztak a bizottsági tagok, de nem végezhetek az aranyhalmazzal s így ma délután tovább folytatják a tárgyszorozatot megvitatását.

(A közgyűlés.)

Tudósításunk a rendkívüli közgyűlésről a következőkben adjuk:

Puky Gyula főispán elfoglalván az elnöki széket, rövid szavakkal köszöntötte a délután tikkasztó heve daczára is érdeklődő, bár kevés számú városatyákat és indokolván a rendkívüli közgyűlés összehívását, a tanácskozást megnyitotta.

Az elnök megnyitó után *Oláh Károly* tanácsnok terjesztette elő az önkéntes iskola ügyét.

(Iskola az önkénteseknek.)

A belügyi kormány leirt a városhoz, hogy a cs. és kir. gyalogsági önkéntes iskola költségeire 42 ezer korona függő kölcsön felvételét kimondó közgyűlési határozatot, a beadott felelkezés elutasításával jóvá hagyja. A tanács javaslata, hogy a kölcsön négy és fél százaléka, mint legolesőbb ajánlattevőnél, a „Debreczeni Első Takarékpénztár“-nál vétessék föl — egyhangulag elfogadtott.

Juhász Ignác bizottsági tag az iskola tervezetere és költségvetésére vonatkozólag kér fölvilágosítást; a minnek megtörténtével áttérhetett a közgyűlés a napirend második pontjára.

(A bábaképezde ügye.)

Vecsey Imre tb. főjegyző, tanácsnok ismertette ezután a vallás és közoktatásügyi miniszter rendeletét az új bábaképezde felállítása ügyében. A miniszter köszönettel szól Debreczen telekadományáról és kéri annak mielőbbi sürgős felépítését; megjegyezvén, hogy a maga részéről 10 éven keresztül évi 4000 korona segélyt juttat az intézetnek.

A jog- és pénzügyi bizottság javasolja a bábaképezde mielőbbi felállítását a régi sertésvásártér kijelölt helyén és javasolja; bizassék meg a tanács a tervek elkészítésével és a fedezet megjelölésével. A tanács szerint érdemleges határozat csak akkor hozható, ha a városi mérnöki hivatal a részletes terveket a szeptemberi közgyűlés elé beterjeszti.

Puky Gyula főispán fölvilágosító szavai után, *Bakonyi Samu* dr. orsz.

képviselő a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát ajánlja elfogadásra, hosszasan indokolva az intézet mielőbbi felállításának szükségességét, kifogásolván az ügy újabb elodázását. *Puky Gyula* főispán válasza után, melyben kijelentette, hogy elodázásról szó sincs — *Juhász Ignác* bizottsági tag szolt még a kérdéshez, újabb hozzászólásra provokálva dr. *Bakonyi Samut*.

Aczél Géza csatlakozik *Bakonyi* dr. felszólalásához és ajánlja a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát elfogadásra. (Helyeslés) *Ábrahám László* tiszti főügyész a tanács javaslata mellett szolt. Tisztán akarnak látni s így egyéb tervezet, költségvetést kérnek; *Zádor Lajos* ugyanily értelemben emel szót: *Varga Lajos* dr. indítványozza, hogy egyik javaslatot se fogadja el a közgyűlés, hanem kérjék meg a közoktatásügyi minisztert az építkezés saját tárczájának terhére való eszközzésére, (Felkiáltások: szavazzunk!)

Puky Gyula főispán, több felszólaló nem lévén, szavazást rendel el a kérdésben, melynek eredményeképp a tanács javaslata elfogadtott.

(A lelenczház fölépítése.)

A városi tanács általunk már részletesen ismertett előterjesztését a lelenczház létesítése ügyében ugyanésak *Vecsey Imre* tb. főjegyző, tanácsnok olvasta föl, a jog- és pénzügyi bizottság hosszabb javaslata kapcsán.

Komlóssy Arthur főjegyző a lelenczház helyének megválasztásáról kíván szólni. A sertésvásár tervet nem helyesli, hisz az egészségügyi tanácsos, mint belügyminiszteri ktküldött is — csak végső szükségként fogadta el. De szerinte a sertésvásártérnek egyéb hivatása is lenne. A maga részéről a *Nagyerdő* árnyait ajánlja a szülőtlen kisedek otthona fölépítése helyéül és indítványozza: a lelenczház, bábaképezde és esetleg gyermekmenhely céljaira a nagyerdőben 5600 négyszögölnyi terület átengedését.

Bakonyi Samu dr. bizottsági tag nem fogadhatja el az indítványt. A sertésvásártér kijelöltetett e célra s így ellenvetés immár nem tehető. A lelenczház helyének megválasztásánál nemcsak a levegő fontos, de a közlekedési eszközök is. A nagyerdőre való közlekedés pedig sokkal drágább és czélszerűtlenebb, sem hogy megfelelő lenne azoknak a vagyontalanoknak, akik a lelenczház és egyéb ott tervezett humánus alkotásokat igénybe venni kényszerültek. De a világítás, csatornázás és egyebek hiánya s a közrendészet a nagyerdőn erősen kifogásolható gyarlóságával együttesen és különkülön mind megannyi hangos tiltakozások az előtte szóló indítványa ellen. Ajánlja a sertésvásártér mellett hozott határozat elfogadását. (Kiáltás a karzatról: Éljen *Rakonyi Samu* dr.!)

A karzati éljenzésre *Puky Gyula* főispán esöndre inti a magas hallgató-ságot.

Szabó Kálmán bizottsági tag csatlakozik Bakonyi dr. felszólalásához és Komlóssy főjegyző indítványával szemben a sertésvásárteret ajánlja a lelenzotthon czéljaira. (Helyeslés.)

Kenézy Gyula dr. a bábaképezde kiváló igazgatója válaszolt ezután Komlóssy Arthur felszólalására. Hosszasan szolt a lelenzoház intencziáiról és feladatáról, a maga részéről ajánlva a lelenzotthon czéljaira a régi sertésvásárteret, a mely teljesen megfelel a kívánalmaknak (Eljenzés.)

Abrahám László után Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester szolt, ugyancsak a sertésvásárteret ajánlva a lelenzotthon czéljaira. (Felkiáltások: szavazzunk!)

Zádor Lajos hosszabban kelt a Nagverdőt ajánló főjegyzői indítvány védelmére. Utána Szántó Győző szolt hasonló értelemben, majd Komlóssy Arthur élt a zárszó jogával, ismételve ajánlván javaslatát a közgyűlés figyelmébe.

Puky Gyula főispán több felszólaló nem lévén, elrendelte több bizottsági tag írásbeli kívánságára a névszerinti szavazást, a lelenzotthon elhelyezése kérdésében. A szavazás eredményeképp a közgyűlés 49 szavazattal 29 szavazat ellenében a sertésvásár mellett döntött.

(Egyébb ügyek.)

A városi tanács javaslatára a honvéhadapród iskolában megüresedett egy városi alapítvány hely betöltése tárgyában a közgyűlés Szikszay István pályázatát fogadta el.

Három névszerinti szavazás következett volna ezután, de mivel a bizottsági tagok száma nem haladta meg az összes tagok számának felét, a gr. Dégenfeld-téri óvoda, a Kovács laktanya 16 hold onodói földjének és a Dóka-féle öt nyilas föld elidegenítése tárgyában az első névszerinti szavazást a legközelebbi közgyűlésre halasztották.

(Iskolák javítása.)

A róm. kath. és ág. ev. egyház kérvényt nyújtott be a városhoz, melyben az iskolák javítására nagyobb segélyt kérnek a várostól. A tanács javaslata az, hogy vegyen fel a város egy 43000 koronás függő kölcsönt és azt arányosan ossza meg a róm. kath. és ág. ev. egyházak között.

Ferenczy Gyula ellenzi a tanács javaslatát, mert — ugymond — ez által utat nyitunk tizannyi szükségleteknek. Amíg az egyes egyházakkal nem rendezik a viszonyokat. Ajánlja a tárgyat levenni napirendről.

Szabó Kálmán: A momentán szükségleteknél ilyen esetben nem szabad kitenni, különösen akkor, amikor a reformátusoknak megadtuk. Adjuk meg a katolikusnak is. Ne mondják, hogy mi reformátusok szűkkeblűek vagyunk. (Eljenzés.)

Gulyás István dr. Egyetért — ugymond — előtte szólóval, de amikor a ref. egyháznak nyújtott 79000 korona

segély csak félig sem fedezi a szükséges iskolai pótlások költségeit, akkor nem szabad a katolikus egyháznak olyan nagy summát juttatni?

Wolffka Nándor püspök igen szép érvelésekben gazdag beszédben fejtegeti, hogy csak felekezeti érzékenység az előtte szolok részéről, amikor megtagadják. — Maga is szeretné, ha már rendeznék ezeket a kellemetlen dolgokat. A közgyűlés igazságos belátására bizza a kérelem elintézését.

Herczeg János, Juhász Ignác és Dicsőffy József és még többek hozzászólása után az elnök szavazásra teszi fel a kérdést, mire 32 szavazattal 25 ellen a tanács javaslatát fogadta el a közgyűlés.

(A polgári iskola segélye.)

A debreczeni kereskedő-társulat ez évben felállítandó polgári iskola czéljaira állandó segélyt kér a várostól. A tanács javaslatára a közgyűlés 6000 koronát szavazott meg a tanács ez évre, a jövő évtől kezdve évi 8000 koronát.

(„Csokonai”-színház.)

Megirtuk, hogy Makó Lajos igazgató beadványa folytán a „Csokonai-Kör” választmánya azt kéri, hogy a városi színházat „Csokonai” Színháznak nevezék el.

Simonffy Imre polgármester ellenzi az indítványt, mert — ugymond — nincs értelme az elnevezésnek, Csokonainak nem lévén köze a színházhoz. Erőltetett indítványnak tartja és javasolja, hogy ne fogadja el a közgyűlés az indítványt.

Komlóssy Arthur végtelenül sajnálja — ugymond — hogy a közgyűlésen ilyen ellenkező hangokat hallott.

Fejér Ferencz dr. a polgármester véleményét támogatja igen szép, érvekben gazdag beszédben.

Bakonyi Samu dr. a tanács javaslata mellett szolott.

Puky Gyula főispán elnök szavazásra teszi fel az indítványt, hogy levegyék-e napirendről, mire a közgyűlés ilyen értelemben döntött.

Este 8 óra lévén, elnök a közgyűlés folytatását ma délután öt órára halasztotta.

Petőfi sirja.

Ujabb adat a kutatóknak.

Saját tudósítónktól.

Debreczen, augusztus 7.

Amióta csak a segesvári csatatér kavargó hadsoraiban harezi ménjén tovatűnt a nemzet szabadságdalnokai, a mióta Petőfi nemzetébresztő indulója megszűnt szerte esengeni a költő élő ajkáról, szerte ez országban meg nem fogyatkozó hittel, reménységgel keressük az ő sirját is.

Ilyenkor, Petőfi halálának ismétlődő évfordulóján még hatalmasabb erővel tör fel a bizonytalanság kérdése. Ilyenkor újabb adatokkal lesz gazdagabb a Petőfi sirjának irodalma.

Ennek az irodalomnak a be nem fejezett kötetét toldja meg most az alábbi levét is egy lappal. Talán ez a lap lesz

benne az utolsó. Nem tudjuk. Azok, a kik annyi hővel és lankadatlan buzgalommal gyűjtik és keresik a Petőfire vonatkozó adatokat, valószínűleg ezt az új adatokat is figyelmükre méltatják,

A szóban forgó adat egy olvasónak levele, amely Petőfinek sirjára vonatkozólag az itt következő érdekes adatokat mondja el. Ime a levél:

Tekintetes szerkesztő ur!

Eszembe jut most, hogy a honfui kegyelet újra elzarándokolt a fehéregyházi csatatérre, hogy megkoszorozza a hősök sirját, az az idő, amikor a Petőfi sirját lázas igyekvéssel kereste az egész ország. A 70-es évek elején volt. Petőfiről akkor költötték azt a históriát, hogy a szabadság költője a szibériai ólom bányában szenved.

A sok szóbeszéd révén fülembé jutott akkor egy székelykereszturi öreg ember mondása. Magam is Székelykereszturon laktam akkor és felkerestem az öreg székelyt. Lázár Mártonnak hívták az öreget.

Nagy szálló vendéglője volt, hatalmas udvarral, szekérszinnel, istállóval s az udvarra mindig tele volt csiki és háromszéki székely fuvarosokkal.

Az ivóba tértem ekkor, ahol épen Petőfiről beszélgettek. Az öreg az asztaltól félre állva komoran hallgatta a kalandosabbnál-kalandosabb beszédeket. — Szófukar ember volt Lázár Márton. De szavahihető, becsületes embernek ismerte mindenki.

Egyszer csak az öreg a sok losogó beszédre dühösen megfordult és reszketve megfogta a kezemet, — kihivott magával az udvarra. Az udvarról a kertbe vitt. A kert hosszú, keskeny szalag alakú gyümölcsös volt. Leültünk egy hosszú lócára s az öreg megszólalt:

— Uram, nem igaz abból semmi, amit odabent a szegény Petőfiről beszélnek. Hanem mondok én olyat, ami igaz. Hallgassa csak!

A segesvári és fehéregyházi csata napján három lovas honvéd vágatott nagy sebességgel Ujszékely felől Udvarhelynek. Mikor hozzánk értek, egyenesen az udvarba fordultak és az alsó istállónál megálltak. Leszáltak a nyeregből és a lovakat bekötötték az istállóba. A három lovas közül az egyik tiszt volt, de nagyon rossz színben volt, amit akkor vettem észre, amikor az udvarra érve, mellettem elhaladt. Nagyon feltűnt nekem, hogy mint tisztnek nyakkendő nem volt a nyakán s lehajló fehér volt az inggallérja. Kevés idő múlva a három közül az egyik bejött az ivóba és kenyéret, egy kupa bort s ivóvizet kért. Kiszolgáltuk, fizetett s visszament az istállóba. Többet nem is láttuk, de ügyet sem vetettünk rá, mert hiszen több vendégünk is volt.

Másnap reggel bejött egy drabantunk (udvarosunk) és jelenti hogy a tegnap jött katonák kettője a három lóval megszökött, míg a tisztet itt hagyták — boltan. Kimentem megnéztem, megtagogattam; biz az uram halott volt. Intézkedtem, hogy vigyék ki az istállóból, de úgy, hogy senki se tudja, mert nagyon feltűnik. Kivitettem a csürbe, betakartuk szalmával és éjszakának idején a kertben jó mély sirt ásattam. Aztán összeütöttünk egy egyszerű koporsót és másnap hajnalban minden parádé nélkül eltemettük.

Az uram, a Petőfi holtteste volt! Az öreg e szavaknál meghatottan hallgatott el, kézen fogott és elvezetett arra a helyre, ahol a tetem feküdt. Egy-

szzerű, kuszó növényekkel befutott lugas emelkedett a sir felett, a lugas közepén kis asztal állott, körülé padok. A gazda vendégei szoktak itt néha csöndes kvaterkázás mellett elmulatni.

Hogy hol van ez a hely, birtokomban lévő rajzom megmagyarázza, ha ugyan házakkal, meg vasúttal eddig be nem építették azóta.

Tisztelettel:
Gömöry Ferencz.

UJDONSÁGOK.

Hortobágyi pásztorok az amerikai elnöknek.

Az amerikai magyar testvéreknek nemzeti zászlót küld emlékeztető hazafiás ajándéknak Magyarországra.

Zseni József ur, a „Magyar Nemzeti Szövetség” társelnöke, a ki a zászlót viszi és magyar testvéreinknek ünnepélyesen átadja, tisztelegni fog az amerikai Egyesült Államok elnökénél Roosevelt urnál, aki a magyaroknak nagy barátja, szenvedélyes lovas és vadász s érdekes gyűjteménye van etnografiai cikkekkel.

A magyar küldött ez alkalommal egy kis ajándékot visz az elnöknek, gyűjteménye kiegészítéséhez valami magyarosdolgát a legnagyobb fajtából.

Egy teljes hortobágyi csikós és ló felszerelést visz magával, remek szűrt, nyergét, karikást és mindenféle szironyos munkát, melyet eredeti hortobágyi kezek készítették erre a célre remekbe.

Átadja, mint a hortobágyi pásztorok emlék-ajándékát azzal a kéréssel, hogy magyarországi testvéreik künlakó szászereit részesítse jóindulatu pártfogásában a hatalmas államfő.

Ennek az ajándéknak beszerzési ára 300 korona, melyet Debreczen város hazafiás nagy közönségének áldozatkészségéből reménylünk és ohajtunk össze gyűjteni.

Tisztelettel kérjük közönségünket szíveskedjenek hozzájárulni a gyűjtéshez! A szíves adományokat nyilvánosan fogjuk nyugtázni.

Debreczen, 1902. aug. 7-én.

A „Szabadság” szerkesztősége, A „Debreczen” szerkesztősége, A „Debreczeni Uiság” szerkesztősége, A „Debreczeni Napló” szerkesztősége.

* **Augusztus 18.** Ő felsége, a király születése napját mint mindig, ez évben is megünnepli Debreczen város közönsége. Reggel az összes felekezetek templomában hálaadóistentisztelet tartatik, melyen a hatóságok, testületek és hivatalfők mindnyájan részt vesznek. Az istentisztelet a Nagytemplomban veszi kezdetét, kilencz órakor a r. kath. tíz óra után pedig a Deák Ferencz-utcai izr. templomban lesz hálaadóistentisztelet. E napon a házak is lobogódiszt öltenek, ezzel is mutatva, hogy a magyar népmily törhetlen ragaszkodással viseltetik királya iránt.

* **A királyi könyvek itthon.** A budapesti orszápos levéltár mint fővárosi tudósítónk értesül — legközelebb értékes kincsekkel gazdagodik. A királyi könyvek, a régi magyar királyok kiváltságleveleiről és egyéb adományozásairól készült hivatalos iktatókönyvek egy része kerül újra haza. Mint annyi más történelmi emléket, ugy ezeket a királyi könyveket is elveszítette a nemzet a letűnt viharos századokban. A mohácsi vész előtti időkből származott királyi könyvek, a melyeket Nagy Lajos óta a budai tárnoki házban őriztek, elpusztultak akkor, a mikor Buda várát bevette a török. A Habsburg-házbéli királyok azután Bécsben őrizték királyi könyveiket. 1872-ben, a mikor a magyarországi és az erdélyi kancellária Bécsbe szállított irattárai jogos helyükre: a budapesti országos levéltárba kerültek, ezekből a királyi könyvekből is hazakerültek a kevésbbé fontosak: azok, a melyek merőben személyi vonatkozású királyi elhatározásokat foglalnak össze. De Bécsben maradtak mostanáig a legfontosabb királyi könyvek, szám szerint 68. Most végre kiadják ezeket a magyar királyi könyveket is. Legközelebb már haza kerülnek ezek a királyi könyvek is és a budapesti országos levéltárban helyeztetnek el. Megelégedéssel kell ezt tudomásul vennünk és örvendünk kell azon, hogy ismét visszakérül valami azokból a magyar királyi kincsekből, a melyeket odafönn Bécsben őriznek.

* **A Komáromi ház emléktáblája.** Ősregi épülete Debreczennek a Komáromi ház, mely századok óta áll fenn s történelmi nevezetességű arról, hogy a szatmári békekötés feltételeit Károlyi Sándor kuruczbrigadéros itt írta alá Pálffy János labonez fővezérrel együtt. A Csokonai-Kör ennek emlékére emléktáblával akarja megjelölni a jelenleg a rendőrfőkapitányság használatában levő épületet. A városi tanács örömmel egyezett bele, hogy a kör az emléktáblát az épület falában elhelyezze.

* **A debreczeni lelkészválasztás.** A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma most már véglegesen megállapította a lelkészválasztásra vonatkozó intézkedéseit. A lelkészválasztás a nagytemplomban lesz augusztus 30-án reggeli 8 órától kezdődőleg. Az elnökség első sorban a pályázók neveit olvassa fel, majd a választás sorrendjét és feltételeit hirdeti ki. A választók szavazó-lapokkal láttatnak el és a presbyterium küldöttség által gondoskodik a rend fentartásáról. A nagytemplomból a hívek szavazásra mennek az egyházkerület tanácstermébe és a Kossuth-utcai felsőbb leányiskolába. A szavazások küldöttség által ellenőriztetnek. Ezek szedik és számlálják össze a beadott szavazatokat. A presbyterium azt is elhatározta, hogy a pályázó lelkészek meghallgatására hivatalosan nem küld ki küldöttséget.

* **Honvédeink nagy hadgyakorlata.** A városunkban állomásozó 3-ik honvédegyezred e hó 25-én Bihar megyébe vonul, hol a szokásos őszi hadgyakorlatot fogja megtartani. Nagyvárad, Tenke és Szurdok határában tartják meg a hadgyakorlatot. A hadgyakorlatot szeptember 17-ig tartják. Tizennyolcadikán lefúvnak és 19-én elindul az ezred vissza Debreczenbe.

* **Junius.** A folyó esztendőnek ebben a hónapjában, amint a központi statisztikai hivatal följegyz, a magyar korona országainak népessége 18.490-el szaporodott, mert amíg 58.029 gyermek született addig a halálozások száma 39.539-re rugott. Ez pedig azt jelenti, hogy az idén Junius e tekintetben nem igen volt kedvező ránk, mert aránylag kevesebben születtek és többen tértek örök nyugalomra. A népesség szaporodása a Tisza balpartján volt legnagyobb, de ugyanott haltak meg legtöbben is. Brassó- és Háromszék-megyében a halálozások száma fölülmulta a születések számát. A tekintetben, hogy a könyvekkel áztatott sirhalmok erősen megsaporodtak, a fertőző betegségek ezuttal is közrejátszottak. Különösen a tüdővésznek volt nagy aratása, mert a gümőkórban 6231 ember végezte be földi pályafutását. A torokgyíknak 458, a kanyarónak 745, szamarhurutnak 1.108, a hasi-hagymáznak pedig 288 élet, nagyobbára gyermekélet esett áldozatul. A tüdővész tehát jóval több áldozatot követelt, mint amennyit az összes fertőző betegségek magukkal vittek. A statisztikai hivatal mindemez adatok felsorolása után a házasságokra tér át és azt mondja, hogy a kezdődő nyár e szép hónapjában 12.169 pár rebegte el a holtomig-holtodiglant. Ebből a sok házasságból a szorosán vett Magyarországra 11.100 jutott. Ha most már a egyes házasságokat nézzük, azt tudjuk meg, hogy vegyes pár 1.374 volt, keresztény-zsidó házasság pedig 46 történt. 31 esetben keresztény vőlegény vett el zsidó menyasszonyt, 25 esetben pedig keresztény lány ment férjhez zsidó vőlegényhez. A születendő gyermekek vallása tekintetében történt megegyezések a római katolikus vallásnak kedveztek. A keresztény-zsidó házaspárok közül csak tizen egyeztek meg, és pedig 9 esetben a keresztény-, egy esetben pedig a zsidó vallás javára. Ami a külföldre szóló utleveleket illeti, a statisztikának az a mondani valója, hogy a kiadásra került 7.101 utlevél közül 2.852 Amerikába, 2.859 pedig Romániába szölt, vagyis Junius hóban körülbelül 5000 szegény ördög készülődött a kivándorlásra, hogy otthagyja a különféle végrehajtókat. Végül említjük föl, hogy az ország 709 községében 862 tüzeset fordult elő és 1.469 károsultnak a kára 1.393.820 koronára rugott.

* **Izraelita istentisztelet.** Az izraelita hitközség tagjai értesítetnek, hogy a Deák-Ferencz-utcai templomban az istentisztelet a következő időben fog tartatni. Péntek este 7 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor és délután 5 órakor. Köznapiakon reggel 6 órakor és este 7 órakor.

* **Városok közszükséglete.** Már Győr város is megkísérelte, hogy a városok együttesen kíséreljék meg a kölcsönös szükségletek kielégítését és a pénzügyminisztertől kérte a kibocsátandó községi kötvények adómentesítését, azonban ez a terv hajótörést szenvedett. Most ujabban Pozsony város tervez ilyen dolgot. Onnan írják, hogy a város képviselőtestülete a minap elhatározta, hogy mivel a tervezett nagykölesön még nem vihető keresztül, egyelőre a pozsonyi takarékpénztárná, 1.7 millió korona folyószámla-hitel vétessék fel a legsürgősebb igények kielégítésére. Együttal elfogadták azt az indítványt, hogy a magyar városok községi bankjának alapítása ügyében a többi városokkal a szükséges tárgyalások indíttassanak meg, a kormány pedig kérésék tel, hogy mindazon pénzügyintézeteknek

melyek a községeknek kölcsönöket nyujtanak, ezen üzletek után törvényileg adó- és illetékmentesség adassék.

* **Apróhirdetés.** A következő apróhirdetés jelent meg egy vidéki kisebb lapban: Bünbánóan visszavonom azon állításomat, hogy Kovácsné urnő ugyanazon kalapot viselte volna tegnap a corson, amelyet a mult évben minden vasárnap és ünnepnepnap hordott *Dr. H. . .*

* **Hivatalos vizsgálat az egyháznál.** Dávidházy János a debreczeni egyházmegye esperese, kabai lelkész már napok óta folytatja a hivatal-vizsgálatot a debreczeni ev. ref. egyházi hivatalnál. A vizsgálat még egy hétig tart el. Eddig mindent rendben talált Dávidházy esperes, akinek Kovács Lajos tanítóképezdei igazgató és Szűts László vértesi lelkész segítettek.

* **"Herr Maradtam Tisztelettel."** A külföldi, különösen a nyugateurópai lenéz mindenkit, aki nem az ő nyelvén érintkezik vele. Azért kell hát a magyaroknak már Marcheggen túlhan német elmével gondolkozni és kénytelen keletlen esillogtatni a „derdidasz” tudományát. Olyik naiv magyar ember keleti nyelven levelez a művelt külfölddel. A t. czimzett valamelyik ismerősével ksilabizáltatja a levelet, hanem aztán a válaszbán humoros botlásokat szokott elkövetni. Különösen a névalírásokkal nincsenek tisztában. Így esett meg, hogy egy berlini czég a következő czimzésű levelet küldte Magyarországra: „Herrn Wohlgeboren Maradtam Tisztelettel in Feke-tegyörgy. (Ungarn)”. S míg a levél kézbesíthetetlenül megy vissza a feladóhoz, a német ember elgondolkozik, hogy furcsa ország az a Magyarország, melynek lakossága csupa Herr Aláoszolgája, Herr Megkülömböztetett tisztelettel, Herr Besesoraitvárva, Herr Megrendelésétkérve nevű alakokból áll. Főleg pedig az a esudálatos, hogy minden második magyar embert Herr Maradtamtisztelettelnek hívnak.

* **Megtréfát patikus.** Egyik helyi gyógyszerár revizorja a vevőket mindig azzal szólította meg, hogy „mit kíván kérem?” Kollegái mindenképen leszerettek volna szoktatni erről, de fáradságuk kárba vészett, a revizor állhatatosan megmaradt a „mit kíván kérem” mellett. Hogy megbosszulják ezért magukat rajta, felfogadtak egy csavargót s az éjjel fellármáztatták vele a revizort, ki csakhamar megjelent az ajtó kis nyílása mögött s kiszólt rajta:

— Mit kíván kérem?

— Jó éjszakát! — volt az utasítás szerint a felelet.

* **Uj kezelő tiszt.** A szerencsétlen véget ért Schneller Károly halálával megüressedett kezelőtiszt állást, a honvédelmi miniszter Rostássy Károly treneszeni, 15. honvéd gyalog ezredbeli százados kezelőtiszttel töltötte be, ki e hó 16-án foglalja el új állomás helyét.

* **Esküvő.** Fényes nász volt tegnap Kovács János sertésnagykereskedő, pártunk kiváló tagjának Timár utcái vendégszerető házában. Leányát Katiczát vezette oltárhoz Ferge István jönevű törekvő, fiatal iparos. Násznagy Geneszy András ny. ezredes volt, míg az egyházi áldást Kovács Zsigmond lelkész adta az újpárra. Este a kora reggeli órákig tartó ünnepi lakoma volt a nászháznál, előkelő szép közönséggel. Ott voltak: Dobieczy Sándor a III. kerület kiváló orsz. képviselője, Aczél Géza, Kerekes Géza, Ungváry József. Kovács Zsigmond, Körner Adolf, Szentessy János

és mások. Az első felköszöntőt Kovács Zsigmond, a másodikat Dobieczy Sándor mondta óriási hatást keltve. A társaság Rácz Károly zenéje mellett rakta a tánczot reggelig. Gratulálunk az újpárnak!

* **Elgázolt tehének.** Két jámbor tejelő állat lett áldozata az éjjel a veszedelmes gőzmasinának. A Szepestanya 109. számú őrháznál vidáman legelészettek a vasuttöltés mellett, nem is gyanítva, hogy szörnyű veszély fenyegeti drága életüket. Csendes eszegetés közben felmennek a vasuti sinre, hol kedélyesen eszik a zöld füvet. Annyira elmerültek a jóféle növényzet beaprózásában, hogy észre sem vették a dübörgő vonat közeledését, mely gyors igyekezettel nyargalt végig a sinen s a békén legelésző állatokat elgázolta. A szerencsétlen állatokat a vasutiőr kesergi.

* **Keresett tolvaj.** Sándor János debreczeni illetőségű többször büntetett csavargó rosz fát tett a tüzre *B.-Ujfalu-ban*. A csendőrség keresi a tolvajságban pártját ritkító gonosz embert. Együttal táviratozott a debreczeni rendőrségnek is, hogy az enyveskezü férfit, ha Debreczenbe vetődött volna, tartóztassák le. A rendőrség keresi a keresett tolvajt.

* **Két középiskolai tanuló** vagy leány teljes ellátásra felvétetik. Ertekezhetni dr. Borbély Imrénél Piacz-ntéza 30 sz.

* **Magyar Szinpad.** Tegnap este ismét teli nézőtér mulatott és tapsolt lelkesen az „Otthon”-kerti „Magyar Szinpad”, pompás előadásán, mely valóban megérdemli a közönség szíves pártfogását és jóindulatát. Különösen tetszenek a társulat kitűnő műerői közül: a bájos direktorné Kövessy Juliska a jönevű operette énekesnő, Kaczer Erzsébet a sikkes excentrique és Barna Janka subrette. A férfiak közül kiválnak: Berényi Pista az utólérhetetlen kanász- és palócz-dal énekes, Lévy Arnold komikus, a főváros kedvence, dr. Rudolphi, a Debreczenben gyorsan népszerűvé lett újkori Hercules, Mr. Lomny, a világhírű Mephistó, mint kigyóember, a kitűnő Gaston hármas zenebohóc társaság, Harry és Fredy bűvész parodisták, Ralyh és Charley amerikai párdalosok, Cox és Box fenomenális párdalosok. A „Magyar Szinpad” műsora naponta új és szórakoztató s ismételtlen ajánljuk közönségünk szíves jóindulatába.

MULATSÁG.

Zártkörű táncmulatság. A nyári táncmulatság sorozatából a debreczeni szabómunkások szakegylete is kiveszi a maga részét. Egyesületének könyvtára javára augusztus hó 17-én a nagyerdei Vigadó összes termeiben a Debreczeni Munkás Dalegyet közreműködésével szavalattal és tombolával egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Az estélyen Kiss Gyula zenekara működik közre. A Debr. Munkás Dalegyet busu dalokat énekel. Sztrinka József monológot mond, míg Varga László komoly szavalattal vesz részt az est sikerében. Belépődíj személyenként 1 korona 40 fillér. Este a pénztárnál 1 korona 60 fillér. Kezdete este 8 órakor. Jegyek előre válthatók ifj. Csikes Ferencz. Ott és Marschal, Füstös Testvérek üzletében s a szabó-szakegylet helyiségében.

SPORT.

Országos atletikai verseny Debreczenben. Megemléheztünk már róla, hogy a „Debreczeni Torna- és Kerékpáros-Egyesület” Szeptember 7. és 8-án az új sporttéren országos atletikai versenyt rendez. A versenyre a fővárosi egyesületek is lejönnek, hogy szemtanui legyenek a debreczeni egyesület haladásának. Az országos versenyre már eddigel is teljes számban jelentkeztek a számottevő vidéki egyesületek. A programmszámok értékes tiszteletdíjjal vannak egybekötve. A D. T. K. helybeli tagjai napról-napra gyakorolják magokat, hogy az országos versenyen minél versenyképesebbek tün-tesse fel magát. A fiatal-egyesület szorgalma és igyekezete révén bizonyára számot fog tenni a kipróbált egyesületekkel szemben is.

Az elnökség a meghívókat már szétküldte s a programot összeállította, mely ha némi változást szenved is, a következőképen fog lefolyni:

I. Nap. Szeptember 7.

1. Nyujtó-korlát összetett verseny. Öt éremmel és Debreczen város tiszteletdíjával dotált verseny.
2. Futás 150 méteres sikon.
3. Magosugrás. Hölgyek tiszteletdíja.
4. Sikfutás egynegyed angol mértföldre.
5. Tévolugrás. Debreczeni hölgyek tiszteletdíja.
6. Súlydobás. Egyleti díj.

II. nap. Szeptember 8.

1. Fülelabda versenyek.
2. Football-matchok.

TÁVIRATOK.

Lukács miniszter utazása.

Bécs, augusztus 8. (Saját tudósítónktól.) Lukács László pénzügyminiszter tegnap este Budapest-ről ideérkezett.

A spanyol anyakirályné Bécsben.

Bécs, augusztus 7. A spanyol anyakirályné és Mária Terézia infansnő délelőtt Badenből ideérkeztek és egyenesen a kapuczinusok sirboltjához hajtottak, a hol Erzsébet királyné, Rudolf trónörökös és Albrecht főherczeg koporsójánál köszörut tettek le és imádkoztak. Ez után szállásukra, Frigyes főherczeg palotájába hajtottak. Este visszatérnek Badenbe. Egyidejűleg ideérkezett Frigyes főherczeg is.

A kiegyezés ügye.

Bécs, augusztus 7. (Saját tudósítónktól.) Politikai körök szerint Széll és Körber a kiegyezés dolgában ischli utjuk előtt megegyezésre fognak jutni, úgy, hogy a királynak közös előterjesztést tehetnek. A

Korona döntése kikerülhetőknek látszik. Körbernek Rátótra tervezett útja is elmarad.

Koronázási főpróba.

London, augusztus 7. A Westminster apátságba ma volt a koronázási főpróba, melyen az összes szereplők megjelentek. A király a megcsekélyebb fáradságot sem érzett.

TÖRVÉNYEZKÉS.

Elítelt pénzhamisító. Rézműves Stefán oláhezigány állt tegnap a helybeli törvényszék előtt pénzhamisítással vádolva. A jámbor oláhezigány csengettyűkészítéssel foglalkozott és tisztességesen végezte dolgait mindaddig míg Flóriczán Péterrel meg nem ismerkedett. Ez a vad oláh bevetődött Girókutra, hol a jó Stefán lakott s addig beszélt a 72 éves ember fejébe, hogy milyen jó lenne pénzt csinálni, hogy az engedelmes lelkű cigány ráalott az ajánlatra. Csináltak is három darab ötkoronást, melynek egyikét Rézműves elküldte a szatócsához egy ismerős cigányasszony által, hogy vásároljon rajta krumplit. A szatócs azonban észrevette a pénz hamis voltát s jelentést tett Rézműves ellen.

Tegnap vont a felelősségre a vén cigányt e tette miatt a debreczeni kir. törvényszék s miután a vád beigazolást nyert, elítélte három hónapi fogházra. A pénzt értékesítő asszonyt felmentette a törvényszék, míg Flóriczán ellenében függőben hagyta a vádat, mert a jeles oláht még ezideig nem sikerült kézrekeríteni.

REGENYCSARNOK.

A SZERELEM HATALMA.

Regény.
Írta: Jablonczay Kálmán.
(Folytatás) 48
VIII.

Lóna és Kretur halála.

Babill vizsgáló szemei rögtön észrevették ezt és figyelmeztette rá Tardost, hogy hát ha ez valamit jelent.

Közeledtek tehát a kőhöz és nagy ajándelműnkre látták hogy a kő alatt egy emberi test vonaglik, míg a kiálló láb-száruk rángatóznak.

A követ nagy nehezen felretolták és az alatta levő össze morzsolt testben Kretura össze mentek, ki életének utolsó másodperceit számlálta már.

Még volt benne annyi erő hogy elmondhatta hogy honát tovább vitték de előbb az ő szemeláttára meggyalázták. azután behunyta szemeit. összeaszot mumiá és meghalt.

Utolsó tiszteltségül a nagy kort, ismét reá helyeztek hogy legalább a fene vadak szét ne marczangolják a sokat nem védett holttestet.

Kretur tehát meghalt megjósolta megérzete.

Neki másvilága bajosan lesz — anyit élt ezen a földön, hogy ezen a téren a második jussát minden bizonyal elvesztette.

(folyt. köv.)

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb Államában fényes sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, koszos elődli kütegek, egyzintén orr-rezesség, ótvár, ingyag, láb-kesadás, fej- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fé-kátránynak 40 %, -át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak a BERGER-féle kátrányszappant használják a kátrányszappan megrendelése s az ismert védjegyre való figyelemmel kell kísérni. Idültis bőrbetegségeknek sikerrel alkalmazták a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A gyöngy kátrányszappan az arcbőr tisztálanságai ellen, a gyermeknek valamennyi betegségével ellen felül-mohtán bőrfimuló, mosás és fürdéshez minden nap használhatni szokni. 5517

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

50% glicerint tartalmaz és finom illattal. Ára minden fajnak használati táblával együtt 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő: **Borax-szappan** a bőr finomítására, **berax-szappan** pattanások ellen, **carbol-szappan** a bőr simítására himlőhelyeknél és mint fertőtlenítő szappan **Berger-féle fenyő fürdő-szappan** és **fenyő szappan**, **Berger-féle gyermek-szappan** a szőke kor részére (25 kr.)

Berger-féle Petrosulfol-szappan

50% glicerint tartalmaz és arcvörösség ellen (75 kr.), szepid-szappan igen hatásos.

Berger-féle kén-szappan

50% glicerint tartalmaz és arcbőr tisztálanság ellen. Fennsín-szappan labizás és hajkihullás ellen.

Berger-féle fog-szappan köcsögben

t. sz. rendszer fogaknak, z. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb legújabb szer. A többi Berger-féle szappanoknál illetőleg a szappanokhoz tartozó utasítások vannak. Mutat Berger nevű hamisítók is fordulnak elő, keressék a fentebbi védjegyet, valamint a gyártó cég. Heil & Comp. Trippan. Gyűjtemmel leme. Erdeméri: titkár: a nemzetközi gyógyszerkiváltású Könyv. 1882. és arany orom a párisi kiállításán 1900.

Kapható: **Dr. Rothschnek V. Emil, Balázs E** valamint az ország összes gyógytáiraiban.

Naponta fris szedésű

sárga dinnyét

legjobb fajtákból — saját termés. Készíték legjobb izléssel kötött . .

menyasszonyi és nyoszolyólányi

c sok roka t

és alkalmi

koszoruka t

legsolidabb árban. Beesés pártfogásért esedezve kiváló tisztelettel

Paezelt János mag és virág kereskedő

Debreczen.

1042—1043 sz. 1902.

Ló és szarvasmarha eladás.

A város törzsménességéből kiselejtett és számfelletti kanca és herélt lovak a f. évi augusztus hó 10. napján tartandó országos lóvásárban, a törzsgulyából kiselejtett és számfelletti tehének és borjuk pedig a f. évi augusztus hó 11. napján tartandó országos baromvásáron mindenkor d. e. 9 órakor megtartandó nyilvános árverésen fognak eladni.

Miről a venni szándékozók azzal értesítettnek, hogy az eladni rendelt lovak és szarvasmarhák a város epreskerti telepén megtekinthetők.

Debreczen, 1902. július 31. **A városi tanács.**

TARCSA gyógyfürdő

Vas megyében. Glaubersótartalmu szénsavdus vasforrások.

A legújabb módszerek szerint berendezett pezsgő és ásványvíz, valamint vasláp-fürdők. Kellemes, hűvös égélj, a kényelem minden igényeinek megfelelő olcsó lakások, villamosvilágítás, 2 jó vendéglő, gyógyszerár, naponta 2-szer zene, szép kirándulások. A női szerves bántalmat, sápkór, vérszegénység, továbbá a légzési és emésztési szervek bajai ellen kiváló orvosi tekintélyek ajánlják.

Évad május 26-tól szeptember 20-ig. Az évad kezdetétől június 15-ig és aug. 15-től szeptember 20-ig tetemesen olcsóbb árak. Felvilágosítással szolgál és kívánatra prospektust küld a fürdőigazgató-ság. Allandó fürdő orvos dr. Rhorer Aladár t. m. főorvos. Tarcsai Károly-forrás különösen mint óvszer járvány esetén ivóvízül ajánlható. Megrendelések Tarcsa fürdőigazgató-sághoz és Budapestén Edes-kuty L. es. és kir. udvari szállítóhoz (V ker., Erzsébet-tér 8. sz.) intézendők. Posta- és táviró-allomás helyben. Vasuti állomás Felső-Eőr, a szombathelyi-pinkatői vonalon. Honnan a 30 percznyire 5-6 km. fekvő fürdőbe a közlekedést kényelmes bér- és társaskocsik (omnibuszok) tartják fenn. Egy négyülésee bérkocsi ára 4 kor. 50 fillér, társaskocsin egy hely 80 fillér. Jegyek válthatók a vasuti kalauznál Szombathely és Felső-Eőr között.

Legjobb minőségű **kékkő, raffia-háncs és o o o o o o o o kötöző fonal** legolesobbban kapható **CZEGLÉDI és POLGÁRNÁL.**

Balkénes iszapfürdő
lithimnos forrása.

Páratlan gyógyhatásu **VESE-, HÓLYAGBAJOK-nál ÉS KÖSZVÉNYNÉL. o o o**

Kénes, nemkülönbén o ritka gyógyerejű o **MOÓRFÜRDŐI** a legjobb eredménnyel használtatnak esuzos bántalmaknál o o o o és női bajoknál. o o o o

Villanyosfény- és villanyos vízfürdőiben, továbbá hidegvizgyógyintézetében az **IDEGBAJOSOK ÉS IDÜLT IZZADMÁNYOKBAN** szenvedők találnak o o gyógyulást. o o

Teljes penzió (lakás, kénesfürdők használata és étkezés) napi 5 koronától feljebb. Munkás sanatoriumban (lakás, kénesfürdők használata és étkezés) napi 2 koronáért. Egy rekesz lithimnos savanyuvíz 25 és fél o o literes üveggel 5 korona. o o o

Fersan-Calcaop

Vastartalmu táp- és erősítő szer, vérképző és idegszilárdító

kellemes ízzel, könnyű emésztéssel.

Tessék az orvosoknál tudakolni.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Főraktár Hajdumegye számára

Muraközy László gyógyszerésztől

KITÜNŐ
ASZTALIVIZ
A
KRONDORFI
TERMESZETES SAVANYUVIZ
ÉS
NYÁLKAOLDÓ
GYÓGYITAL.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek
Egyéves önkéntesek

részére a legelősbán készíti az egyenruha felszerelést, részére készíti a legelősbán egyenruhákat részére küld díjtalanul árjegyzéket. részére sorozási és áthelyezési kérvénymintákat díjtalanul ad. részére minden katonai ügyben díjtalanul felvilágosítást. részére újabb kiadott Egyenruházati Kéz emények című könyvét díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum Budapest, Váci-utca 2.

Nevelőnő

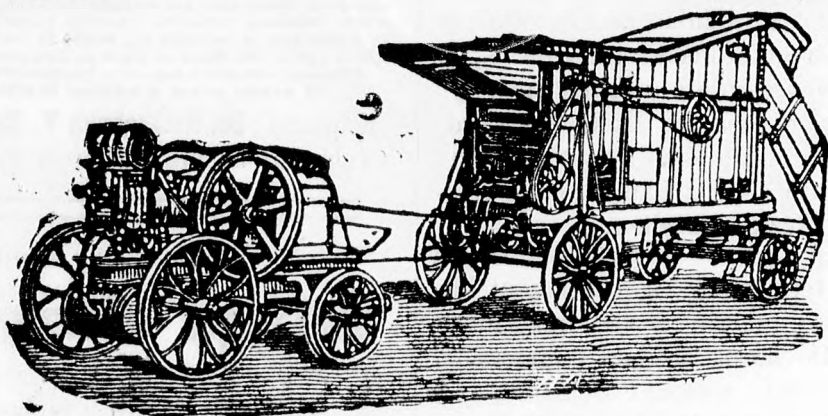
németül tanítani ajánljuk a gyermekek mellé...

Értekezhetni:

Arany János-u. 22.

„MAYER” GÉPGYÁR
Vas- és Fémöntő Részvény-Társaság
Szombathely.

Árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve.

Árjegyzék kérésre ingyen és bérmentve.

Gyártunk: Mindennemű mezőgazdasági és szőlőművelési gépeket. Kitűnő szerkezetű benzinmotorokat 2—30 lóerejéig, stabil alakban különféle ipari célokra, valamint locomobil alakban gazdasági gépek stb. hajtására. — Teljes műmalom berendezési gépeket, valamint az olajgyártáshoz szükséges berendezéseket és gépeket. — Elvállalunk minden a gépszakmábt vágó alkalmi szükségletek szerkesztését és kivielét.

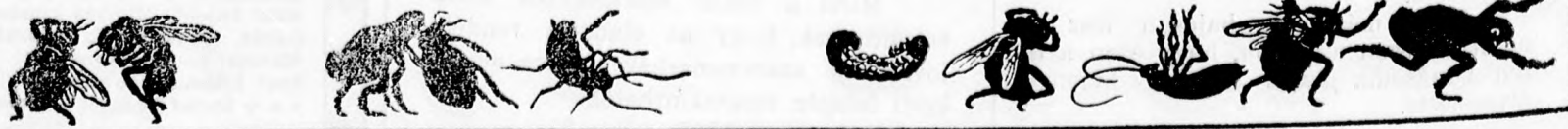
Modern berendezésű vas- és fémöntőnk mindennemű vas- és fémöntés nyers és megmunkált állapotban szállít.
Raktár Budapesten, V. Lipót körút 15.

Zacherlin

biztos szer
minden rovar ellen.
C s a k
„üvegben vásárlandó”.

Kapható Debreczenen: Bán László, Csanak József, Csillag József, Csicsó Lajos, Deutsch Lajos, Félégyházi János, Jóna és Jóna, Fritsch Károly, Ganovszky Lajos, Geréby Fülöp, Göczey István, Havas József, Hirsch Ferenc, Jánossy Béla, Klein Bernát, Krausz J. Bernát, Kohn H., Komlóssy Lajos, Kondor J. és fiai, Kontsek Géza, Kornhoffer József, Kovács Mihály, Lindenfeld J. Jenő, Lusztig Károly, Lusztig és Bán, Mayer József, Neumann és Weisz, Parti Ferenc, Riekl J. Zelmos, Ifj. Rózsa Lajos, Rosenfeld R., Rosenthal Dániel, Rosenthal Sándor, Róth Antal, Roth Ignác, Szent Királyi Tivadar, Tóth Kálmán, Térei J., Váray József. **B.-Ujfalun:** Ifj. Weiszberger Ignác. **Ér-mihályfalva:** Lévay Vincze, Grósz Samu, Pellák Mórész. **H.-Böszörmény:** Gemeinbeck József. **H.-Nánás:** Slachta János. **H.-Szokoszló:** Körner Béla. **T.-Füred:** Kohn Jakab, Weiszmann J., Kiss G. Ernő.

Debreczen. nyomtatott László József könyvnyomdájában.